

دانشگاه تهران

چارچوب و راهنمای تدوین گزارش ارزیابی درونی در سطح گروه آموزشی

پدید آورندگان:

دکتر عباس بازرگان

استاد دانشگاه تهران

رضا محمدی

عضو هیات علمی مرکز مطالعات، تحقیقات و ارزیابی آموزش

اصلاحات

کلمه صحیح	کلمه نادرست	صفحه	نام کتاب
مستند	سکنه	۱۰	کتاب راهنما و چارچوب تدوین گزارش نهایی
تجارب	تجارت	۳ (سر برگ)	راهنمای عملی انجام ارزیابی درونی در نظام آموزش عالی ایران: تجارب ملی و بین المللی
تجارب	تجارت	۴ (سر برگ)	//
تجارب	تجارت	۶ (سر برگ)	//

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چارچوب و راهنمای
تدوین گزارش ارزیابی
درونی در سطح گروه
آموزشی

مهر ماه ۱۳۸۳

مرکز انتشارات سازمان سنجش آموزش کشور

راهنمای تنظیم بخش (۳)

- عوامل مورد ارزیابی ۲۴
- الف) توصیف ۲۵
- ب) تحلیل، تفسیر و قضاوت ۲۵
- ج) پیشنهاد برای بهبودی ۲۶

راهنمای تنظیم بخش (۴)

- روابط علمی گروه با سایر گروه‌های همسان در داخل و خارج ۳۰
- ۴-۱- توصیف ۳۰
- ۴-۲- تحلیل، تفسیر و قضاوت ۳۰
- ۴-۳- پیشنهاد برای بهبودی ۳۰

راهنمای تنظیم بخش (۵)

- خلاصه، نتیجه‌گیری و پیشنهادها ۳۲
- ۵-۱- خلاصه یافته‌های ارزیابی درونی ۳۲
- ۵-۲- پیشنهادها ارائه شده به تفکیک سطوح ۳۲
- ۵-۳- چگونگی اجرای پیشنهادها و نظارت بر انجام آنها ۳۳
- ۵-۴- نتیجه‌گیری درباره کیفیت گروه آموزشی: حال و آینده ۳۴

راهنمای تنظیم:

- فهرست منابع ۳۶
- پیوستها ۳۶

مقدمه‌ی ناشر

سپاس بی‌کران پروردگار یگانه را سزااست که ما را خلعتِ خلقت بیاراست و توفیق خدمتگزاری بر بندگانش ارزانی فرمود و سلام و درود بر فرستادگان گرامی‌اش، به ویژه خاتم آنان و عترت پاکش خاصه امام منتظر عجل‌الله تعالی فرجه‌الشریف باد که با چراغ هدایت، راه بشریت را به سوی کمال و سعادت فروزان ساختند.

سازمان سنجش آموزش کشور به منظور تحقق اهداف و سیاست‌های خود در بخش اطلاع‌رسانی و ارائه خدمات آموزشی و کمک آموزشی مطلوب به داوطلبان آزمون‌ها و ایجاد تمرکز و ساماندهی در بخش انتشارات، تمامی فعالیت‌های خود را در زمینه‌ی انتشار کتاب‌ها و نشریات مورد نیاز جامعه، انتشار نشریات خبری و اطلاع‌رسانی و مجلات کمک آموزشی، انتشارات مجموعه‌های علمی - تحقیقاتی، نتایج پژوهش‌های انجام شده در زمینه اهداف و وظایف سازمان و همچنین تولید و توزیع نرم‌افزارهای مورد نیاز داوطلبان و مجامع علمی، در قالب مرکز انتشارات متمرکز نموده است تا ضمن شناسایی دقیق نیازهای جامعه در این زمینه بتواند به شیوه مناسبی به آن پاسخ دهد و متقاضیان نیز بتوانند نیازهای خود را در زمینه‌ی یاد شده به آسانی تأمین نمایند.

کتاب حاضر که با عنوان "چارچوب و راهنمای تدوین گزارش ارزیابی درونی در سطح گروه آموزشی" در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است، در بردارنده‌ی نحوه تنظیم و تدوین گزارش ارزیابی درونی در گروه آموزشی می‌باشد.

از خوانندگان و صاحب‌نظران ارجمند انتظار داریم نظرها و پیشنهادهای اصلاحی خود را با ذکر مورد با این مرکز در میان بگذارند تا نسبت به اصلاحات لازم مبادرت شود.

در خاتمه شایسته است از تلاش مستمر کلیه همکاران سازمان بالاخص همکاران ما در مرکز مطالعات، تحقیقات و ارزشیابی آموزشی (دبیرخانه ارزیابی درونی)، اداره کل امور اداری و مالی، چاپخانه سازمان که در خدمت به دانش و فرهنگ این سرزمین از هیچ کوششی دریغ ننموده و همواره منشاء اثر بوده‌اند تشکر نمائیم.

امید است مطالب این کتاب برای تمامی دست‌اندرکاران گروه‌های ارزیابی درونی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در سراسر میهن اسلامی مفید واقع شود.

مرکز انتشارات

سازمان سنجش آموزش کشور

مهرماه ۸۳

تشکر و تقدیر

بدین وسیله از زحمات کلیه عزیزانی که در تهیه، تدوین و تکمیل "راهنما و چارچوب تدوین گزارش نهایی ارزیابی درونی" از هیچ کوششی دریغ نورزیدند: جناب آقای دکتر بازرگان استاد محترم دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران و آقای رضا محمدی عضو هیأت علمی مرکز مطالعات، تحقیقات و ارزشیابی آموزشی که در مرحله تدوین چارچوب زحمات زیادی را متحمل شدند، سرکار خانم شریعتی کارشناس ارشد پژوهشی مرکز مطالعات، تحقیقات و ارزشیابی آموزشی که در مرحله تکمیل نکات قابل تأملی را در این خصوص ارائه نمودند؛ جناب آقای دکتر زارعی عضو محترم هیأت علمی مرکز مطالعات، تحقیقات و ارزشیابی آموزشی خانم‌ها زندگی، کرم‌زاده و دیگر اعضای محترم دبیرخانه ارزیابی درونی و گروه ارزشیابی و کلیه عزیزانی که در تکمیل این چارچوب به هر شکلی ما را یاریگر بودند تقدیر و تشکر می‌نماید.

دبیرخانه ارزیابی درونی

الف) چارچوب تدوین گزارش

● مقدمه

گزارش نهایی ارزیابی درونی، به عنوان یکی از بروندادهای اصلی حاصل از انجام فرایند ارزیابی درونی، آینه‌ای برای انعکاس واقعیت‌های واحد سازمانی دانشگاهی (گروه/دانشکده/دانشگاه)، به شمار می‌رود؛ بنابراین تدوین آن براساس یک چهارچوب علمی و قابل قبول، از جایگاه و اهمیت بسزایی برخوردار است. با تدوین این گزارش به صورت علمی و مشارکتی، مبنایی مستند و مدون جهت برنامه‌ریزی گروه با هدف بهبود و ارتقاء کیفیت واحد مورد ارزیابی فراهم می‌شود.

هدف نهایی این گزارش که اصولاً پس از جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل داده‌ها و تدوین گزارش مقدماتی هر بخش، توسط اعضای هیأت علمی گروه (کمیته ارزیابی درونی)، تدوین می‌شود، بهبود کیفیت گروه در پرتو تصریح جنبه‌های قوت گروه و آشکار نمودن نقاط ضعف و چاره‌اندیشی‌های لازم در خصوص تقویت نقاط قوت و اصلاح یا رفع نقاط ضعف می‌باشد.

📖 از این رو انتظار می‌رود در تدوین گزارش نهایی

ارزیابی درونی اصول زیر مدنظر قرار گیرد:

- اجتناب از تهیه گزارشی حجیم و قطور با تعداد صفحات بسیار، به طوری که خواننده با مشاهده آن رغبت مطالعه گزارش را از دست بدهد؛ بنابراین بهتر است محتوای اصلی گزارش، بین ۳۰ تا حداکثر ۴۰ صفحه تنظیم شود.
- از ذکر جداول غیر ضروری در متن گزارش خودداری شود و بهتر است کلیه جداول آماری، جداول مربوط به معرفی عوامل، ملاکها و نشانگرهای مورد استفاده و جداول رسم شده جهت نمایش سطوح مطلوبیت هریک از آنها و یک نسخه از ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها (پرسشنامه‌ها، ...)، در پیوست قرار گیرند.
- گزارش باید چنان تهیه شود که جنبه‌های قوت گروه را نمایان و بدون چشم‌پوشی، نقاط ضعف گروه را آشکار سازد.
- گزارش باید حاوی پیشنهاد‌های سازنده برای رفع یا کاهش نقاط ضعف و در نهایت راهکارهای عملی و چگونگی اجرای پیشنهادها و نظارت بر اجرای آنها باشد؛ پیشنهاد عرضه شده می‌بایست با توجه به نتایج حاصل از اجرای ارزیابی درونی و با توجه به رسالت و اهداف واحد مورد ارزیابی به صورت مشخص در سطوح: گروه، دانشکده، دانشگاه و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بیان شود.

- گزارش نهایی ارزیابی درونی، نمایانگر میزان مشارکت اعضای واحد مورد ارزیابی در فعالیتهای گروه می باشد؛ از این رو لازم است فرایند اجرای ارزیابی درونی و تدوین گزارش نهایی آن، با مشارکت اعضای هیأت علمی واحد مورد ارزیابی صورت پذیرد.
- به عنوان یک پایگاه اطلاعاتی معتبر و سکنه برای تصویر کردن وضعیت گروه در هر لحظه از زمان باشد.
- و در نهایت اینکه گزارش تدوین شده بایستی به عنوان یک مبنای مستند و قابل قبول برای مطالعه هیأت همگنان و انجام ارزیابی بیرونی باشد.

چارچوب و فهرست مطالب موجود در گزارش نهایی ارزیابی درونی شامل موارد زیر است^۱:

(۱) مقدمه

۱-۱- تاریخچه گروه آموزشی

۱-۲- رسالت و هدفهای گروه آموزشی / ترسیم وضعیت

آرمانی گروه

۱-۳- تحولات گروه آموزشی در پنج سال گذشته

۱-۴- محدودیتهای موجود بر سر راه اجرای طرح

ارزیابی درونی

(۲) چگونگی انجام ارزیابی درونی در گروه آموزشی

۲-۱- اهداف و سؤالهای ارزیابی درونی

۲-۲- دادههای مورد نیاز (جامعه آماری، نمونه آماری و روش

نمونه گیری)

۲-۳- چگونگی گردآوری دادهها، تحلیل، تفسیر و نتیجه گیری

۳) عوامل مورد ارزیابی^۱

۱-۳- مدیریت و سازماندهی گروه

۳-۱-۱- توصیف

۳-۱-۲- تحلیل، تفسیر و قضاوت

۳-۱-۳- پیشنهاد برای بهبودی

۳-۲- هیأت علمی

۳-۲-۱- توصیف

۳-۲-۲- تحلیل، تفسیر و قضاوت

۳-۲-۳- پیشنهاد برای بهبودی

۳-۳- دانشجویان (به تفکیک کارشناسی و تحصیلات تکمیلی)

۳-۳-۱- توصیف

۳-۳-۲- تحلیل، تفسیر و قضاوت

۳-۳-۳- پیشنهاد برای بهبودی

۳-۴- فرایند تدریس - یادگیری

۳-۴-۱- توصیف

۳-۴-۲- تحلیل و تفسیر

۳-۴-۳- پیشنهاد برای بهبودی

۳-۵- دوره‌های آموزشی به تفکیک کارشناسی و تحصیلات

تکمیلی

۱- منظور عواملی است که کمیته ارزیابی درونی برای اجرای این طرح تعیین و تصویب

۳-۵-۱- توصیف

۳-۵-۲- تحلیل، تفسیر و قضاوت

۳-۵-۳- پیشنهاد برای بهبودی

۳-۶- امکانات و تجهیزات آموزشی و پژوهشی

۳-۶-۱- توصیف

۳-۶-۲- تحلیل، تفسیر و قضاوت

۳-۶-۳- پیشنهاد برای بهبودی

۳-۷- دانش‌آموختگان

۳-۷-۱- توصیف

۳-۷-۲- تحلیل، تفسیر و قضاوت

۳-۷-۳- پیشنهاد برای بهبودی

۳-۸- پژوهش

۳-۸-۱- توصیف

۳-۸-۲- تحلیل، تفسیر و قضاوت

۳-۸-۳- پیشنهاد برای بهبودی

(۴) روابط علمی گروه با سایر گروه‌های همسان در داخل و خارج

۴-۱- توصیف

۴-۲- تحلیل، تفسیر و قضاوت

۴-۳- پیشنهاد برای بهبودی

(۵) خلاصه، نتیجه‌گیری و پیشنهاد

۵-۱- خلاصه یافته‌های ارزیابی درونی

۵-۲- پیشنهادهای ارائه شده به تفکیک سطوح گروه، دانشکده، دانشگاه و وزارتخانه

الف) پیشنهادهای ارائه شده در سطح گروه

ب) پیشنهادهای ارائه شده در سطح دانشکده و دانشگاه

ج) پیشنهادهای ارائه شده در سطح وزارتخانه

۵-۳- چگونگی اجرای پیشنهادها و نظارت بر انجام آنها

۵-۴- نتیجه گیری درباره کیفیت گروه آموزشی: حال و آینده

• فهرست منابع

• پیوستها

نکته (۱): با توجه به اینکه سعی شده چارچوب ارائه شده جامع و در برگیرنده همه عوامل مورد توجه در ارزیابی درونی باشد، لذا کلیه عوامل ارزیابی درونی، در این چارچوب تعبیه شده است؛ اما گروه‌ها می‌توانند با صلاحدید کمیته ارزیابی درونی خود و انتخاب و تصویب آنها، عوامل تعبیه شده را اصلاح، تغییر یا حذف نمایند.

ب) راهنمای تدوین گزارش

در ادامه، راهنمای تدوین هر یک از بخشها و عناوین مذکور در چارچوب پیشنهادی ارائه می‌گردد.

راهنمای تنظیم

بخش (۱)

(۱) مقدمه

۱-۱- تاریخچه گروه آموزشی

در این قسمت به بیان تاریخچه و روند شکل‌گیری گروه، از بدو تأسیس آن تا کنون و بیان تغییر و تحولات و روند توسعه گروه در این مدت زمانی پرداخته می‌شود؛ ضمناً زمان و نحوه پذیرش اولین دوره پذیرش دانشجو و ویژگی‌های آنها و نیز زمان و ویژگی‌های فارغ‌التحصیلان اولین دوره گروه ارائه می‌شود. در این بخش به صورت خیلی خلاصه به رشته‌ها یا گرایشهای موجود، مقاطع تحصیلی در هر رشته و گرایش و نحوه و تاریخ شکل‌گیری آنها نیز اشاره می‌شود.

۱-۲- رسالت و هدفهای گروه آموزشی

در این بخش به اهمیت و ضرورت وجود رسالت و اهداف در یک گروه آموزشی، بیان رسالت و هدفهای موجود (قبل از انجام طرح ارزیابی درونی / وضع موجود)، و ویژگی آنها، نحوه تدوین و تصریح رسالت و اهداف گروه در طی فرایند ارزیابی درونی به عنوان اولین گام ارزیابی درونی، پرداخته می‌شود. در ادامه ضمن بیان رسالت و اهداف آرمانی گروه، کمیته تدوین گزارش (کمیته ارزیابی درونی)، بایستی اهداف را به تفکیک اهداف آموزشی، پژوهشی و عرضه خدمات تخصصی، یا اهداف دروندادی، فرایندی

و بروندادی و یا هر نوع دسته‌بندی دیگری که در مورد اهداف انجام داده، مطرح و بیان نماید.

♦ نکته: گروه‌های مجری طرح که عامل رسالت و اهداف را به عنوان یک عامل مستقل در ارزیابی درونی مورد توجه قرار داده‌اند، بهتر است در این قسمت، به توصیف وضعیت موجود رسالتها و اهداف گروه، تجزیه و تحلیل یافته‌ها و ارائه پیشنهادها بپردازند.

۱-۳- تحولات گروه آموزشی در پنج سال گذشته:

هدف از این قسمت، ارائه چشم‌اندازی از گروه به صورت جامع و کامل و در عین حال مختصر و مفید می‌باشد بنابراین برای تنظیم این قسمت می‌توان اطلاعات مربوط به گروه را در قالب جدولی به شرح زیر ارائه نمود:

تحولات گروه آموزشی در پنج سال گذشته

سال تحصیلی	تعداد اعضای هیات علمی به تفکیک مرتبه علمی					تعداد اعضای هیات علمی جذب شده		تعداد دانشجویان به تفکیک دوره				تعداد دانش آموختگان به تفکیک دوره						
	مربی	استادیار	دانشیار	استاد	تمام وقت	پاره وقت	تعداد	دکتری	ارشد	کارشناسی	مرد	زن	دکتری	ارشد	کارشناسی	مرد	زن	
																		مرد

۱-۴- محدودیتهای موجود بر سر راه اجرای طرح ارزیابی درونی در گروه آموزشی

در این قسمت، کمیته تدوین گزارش به بیان محدودیتها یا در واقع مشکلاتی که بر سر راه اجرای طرح ارزیابی درونی وجود داشته، می پردازد؛ به عبارت دیگر کمیته ارزیابی درونی به این سؤال پاسخ می دهد که، از ابتدای شروع طرح تا اتمام آن، با چه مسائل و مشکلاتی روبرو بوده است؟

راهنمای تنظیم

بخش (۲)

۲) چگونگی انجام ارزیابی درونی در گروه آموزشی

در این قسمت، کمیته تدوین کننده گزارش باید نحوه آشنا شدن گروه (اعضای هیأت علمی) با طرح ارزیابی درونی و روندی که انجام طرح از ابتدا تا انتها داشته است را بیان نماید (این روند باید براساس مراحل انجام طرح ارزیابی درونی تدوین شود).

۲-۱- اهداف و سؤالهای ارزیابی درونی

در این قسمت کمیته تدوین گزارش باید اهداف گروه خود را از انجام طرح ارزیابی درونی بیان نماید (این بند متفاوت با بند [۱-۲-] بخش مقدمه می باشد). پس از بیان اهداف انجام طرح، این کمیته باید سؤالاتی را که برای اعضای هیأت علمی مطرح بوده و به منظور یافتن پاسخ این سؤالها، داوطلب انجام طرح ارزیابی درونی شده اند را مطرح نماید. به عنوان مثال برای پاسخگویی به سؤالهایی از قبیل:

- فرایند تدریس - یادگیری از چه کیفیتی (مطلوبیتی)

برخوردار است؟

- فعالتهای آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی از چه

مطلوبیتی برخوردار است؟

- آیا بروندهای گروه از کارایی لازم برخوردارند؟

۲-۲- داده‌های مورد نیاز (جامعه آماری، نمونه آماری و روش نمونه‌گیری)
 این قسمت ابتدا به معرفی منابع جمع‌آوری داده‌ها یا در اصطلاح، جامعه آماری مورد مطالعه یعنی گروه آموزشی و زیر گروه‌های آن که شامل: اعضای هیأت‌علمی، دانش‌جویمان، مدیران گروه، دانش‌آموختگان و سرپرستان بلافصل دانش‌آموختگان می‌باشد، می‌پردازد و سپس در ادامه حجم نمونه آماری مورد مطالعه، روش نمونه‌گیری و نوع داده‌های مورد نیاز از هر کدام از این زیر جامعه‌ها بیان می‌شود.

۲-۳- چگونگی گردآوری داده‌ها، تحلیل، تفسیر و نتیجه‌گیری
 در این قسمت انواع ابزارهای گردآوری اطلاعات (پرسشنامه، فرم مصاحبه، چک لیست و...)، نحوه تدوین و روش مورد استفاده جهت برآورد اعتبار^۱ و پایایی^۲ پرسشنامه‌ها، نحوه جمع‌آوری داده‌ها، چگونگی تحلیل داده‌های گردآوری شده و انواع روشهای مورد استفاده برای تجزیه و تحلیل آنها به صورت خلاصه و مفید بیان می‌شود. ضمن این که لازم است یک نسخه از ابزارهای مورد استفاده در پیوست گزارش قرار گیرد.

راهنمای تنظیم

بخش (۳)

۳) عوامل مورد ارزیابی

برای تنظیم بخش سوم گزارش که مربوط به عوامل مورد ارزیابی می‌باشد، لازم است کمیته تدوین گزارش سه بند زیر را برای کلیه عوامل مورد ارزیابی در طرح ارزیابی درونی تکمیل نماید:

الف) توصیف

ب) تحلیل، تفسیر و قضاوت

ج) پیشنهاد برای بهبودی

نکته: اگر یک گروه آموزشی از بین عوامل ارزیابی درونی،^۱ پنج عامل را انتخاب کرده باشد لازم است برای هر پنج عامل، سه بند توصیف، تحلیل، تفسیر، قضاوت و پیشنهاد برای بهبودی را تکمیل نماید.

۱- ساختار سازمانی و مدیریت، اعضای هیأت علمی، دانشجویان، فرایند تدریس و یادگیری، دوره‌های آموزشی و برنامه‌های درسی، امکانات و تجهیزات آموزشی و پژوهشی، دانش‌آموختگان.

در ادامه به شرح هر یک از این بندها پرداخته می‌شود:

الف) توصیف:

در این قسمت، باید به توصیف وضعیت موجود گروه در هر عامل پرداخته شود. برای مثال وضعیت موجود گروه از بعد مدیریت و سازماندهی یا وضعیت موجود گروه از نظر عامل دانشجویان باید به تصویر کشیده شود.

نکته: در این قسمت باید مواردی مطرح شوند که می‌توانند به بهترین وجه، تصویری از وضعیت موجود گروه را نمایان سازند. مناسبترین راهکار ممکن نیز این است که کمیته تدوین گزارش، از ملاکها و نشانگرهای تدوین شده در خصوص هر عامل به بهترین نحو ممکن جهت توصیف وضعیت عامل و گروه استفاده نماید.

ب) تحلیل، تفسیر و قضاوت:

در این قسمت، کمیته تدوین گزارش باید ابتدا براساس نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها، میزان مطلوبیت کلی هر عامل را تعیین نماید.

برای مثال، اگر براساس نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های مربوط به یکی از عوامل از جمله عامل فرایند یاددهی-یادگیری، میزان مطلوبیت این عامل x بدست آید، بایستی با توجه به معیارهای قضاوت و طیف مطلوبیت، بیان شود که عدد بدست آمده (x) ، بیانگر چه اندازه از مطلوبیت یا عدم مطلوبیت عامل مذکور می‌باشد. به عبارت دیگر وضعیت موجود گروه با استفاده از داده‌های جمع‌آوری شده با وضعیت مطلوب گروه (اهداف و معیارهای قضاوت/تحقق هدف) مورد مقایسه قرار گرفته و بر این اساس میزان مطلوبیت آن عامل مشخص می‌شود.

پس از تعیین میزان مطلوبیت کلی هر عامل بهتر است با توجه به ملاکها و نشانگرهای خاص هر عامل و نتایج حاصل در خصوص هر نشانگر، نقاط قوت و ضعف گروه در هر عامل تعیین و بیان شود؛ سپس این کمیته به ذکر عللی که باعث ایجاد این وضعیت شده (ضعف‌ها / قوت‌های گروه و نهایتاً قضاوت)، بپردازد.

ج) پیشنهاد برای بهبودی:

در این قسمت، کمیته تدوین گزارش می‌بایست پیشنهادهای خود را برای تقویت نقاط قوت، کاهش و یا رفع نقاط ضعف ارائه دهد. پیشنهادهای ارائه شده در این قسمت بدون تفکیک سطوح (گروه، دانشکده/دانشگاه و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) و فقط در

سطح عامل مورد نظر و دقیقاً براساس نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها در مورد نشانگرهای آن عامل ارائه می‌شود.

به‌عنوان مثال در مورد همان عامل پیشین یعنی فرایند تدریس - یادگیری، با توجه به نتایج حاصل از مرحله تحلیل، تفسیر و قضاوت پیشنهاد می‌شود:

- ۱- اعضای هیأت علمی پیش از شروع ترم نحوه ارزیابی، منابع اصلی درس، منابع کمکی و ... را به دانشجویان معرفی کنند.
- ۲- اعضای هیأت علمی از طرح درس استفاده نمایند و ...

راهنمای تنظیم

بخش (۴)

۴) روابط علمی گروه با سایر گروه‌های همسان در داخل و خارج ۴-۱- توصیف

در این قسمت وضعیت موجود گروه در زمینه روابط علمی و همکاری (آموزشی - پژوهشی و ...) با سایر گروه‌های همسان در دانشگاه‌های داخل و خارج توصیف می‌شود. به عبارت دیگر در این قسمت لزوم ارتباط و تعامل گروه با سایر گروه‌های همسان و وضعیت موجود آن بیان می‌شود.

۴-۲- تحلیل، تفسیر و قضاوت

در این قسمت با توجه به ترسیم وضعیت موجود و مقایسه آن با اهداف و وضعیت مطلوب گروه در این خصوص، داده‌ها و اطلاعات موجود تحلیل و تفسیر می‌شود. در این قسمت نیز با توجه به ملاک و نشانگرهایی که به این حوزه مربوط می‌باشند و نیز آن قسمت از رسالت و اهداف گروه در این حوزه، تحلیل، تفسیر و قضاوت لازم صورت می‌گیرد.

۴-۳- پیشنهاد برای بهبودی

در این قسمت با توجه به نتایج حاصل از مرحله قبلی، پیشنهادهای عملی و مستند در زمینه بهبود وضعیت ارتباط علمی گروه با سایر گروه‌های همسان در داخل و خارج عرضه می‌شود. لازم به یادآوری می‌باشد که در کلیه زیربخش‌های این قسمت، رسالت و اهداف گروه مبنای اصلی و لازم برای توصیف، تحلیل، تفسیر و ارائه پیشنهادها می‌باشد.

راهنمای تنظیم

بخش (۵)

(۵) خلاصه، نتیجه‌گیری و پیشنهادها

این بخش از گزارش ارزیابی درونی مهمترین قسمت و در واقع چکیده و حاصل سایر قسمت‌های گزارش می‌باشد. بنابر این لازم است به صورت دقیق و با مشارکت اکثریت اعضای هیأت علمی گروه تدوین شود.

۵-۱- خلاصه یافته‌های ارزیابی درونی

در این قسمت به صورت خلاصه میزان مطلوبیت عوامل و نتایج حاصل از ارزیابی درونی ارائه می‌شود.

۵-۲- پیشنهادهای ارائه شده به تفکیک سطوح

در این قسمت به جمع‌بندی نظرات و پیشنهاد‌های ارائه شده در خصوص عوامل مورد ارزیابی و قسمت‌های مذکور و دسته‌بندی آنها در سطوح گروه، دانشکده، دانشگاه و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری پرداخته می‌شود.

بدیهی است که مسائل و مشکلات گروه‌ها و دلایل ایجاد آنها، همگی به یک سطح مثلاً گروه، دانشکده، دانشگاه و یا وزارتخانه بر نمی‌گردد. بنابراین لازم است که پیشنهادها با توجه به قابلیت اجرای آنها، سطوح اختیارات و وظایف واحد سازمانی دانشگاهی به تفکیک سطوح گروه، دانشکده، دانشگاه و وزارتخانه متبوع و بدون تقسیم‌بندی در سطح عوامل مذکور ارائه شوند. به عبارت دیگر پیشنهادها بایستی بدون تفکیک در سطوح عوامل و در قالب پیشنهادها به گروه، دانشکده، دانشگاه و وزارتخانه متبوع ارائه شوند.

جهت ارائه پیشنهادهای دسته‌بندی شده، می‌توان آنها را در قالب جدولی مانند جدول زیر ارائه کرد:

پیش‌بایسته‌ها یا الزامات مورد نیاز جهت اجرای اثربخش	محدوده زمانی مورد نظر جهت اجرا	واحد یا سطح اقدام کننده	پیشنهادها و اقدامات برای بهبودی و ارتقاء کیفیت گروه

۳-۵- چگونگی اجرای پیشنهادها و نظارت بر انجام آنها

در این بخش راهکارهای عملی در اجرای پیشنهادها و چگونگی اطمینان از صحت انجام آنها عرضه می‌شود. در این قسمت نقش گروه، دانشکده، دانشگاه و وزارتخانه متبوع در اجرای پیشنهادها تصریح و مشخص می‌شود. سپس چگونگی اجرای پیشنهادها و راهکارهای علمی در این خصوص و نحوه نظارت بر انجام آنها ارائه می‌گردد.

در این قسمت لازم است اعضای کمیته ارزیابی درونی به میزان اختیارات و مسئولیت‌های هر یک از سطوح ذکر شده توجه خاص داشته باشند.

۴-۵- نتیجه‌گیری درباره کیفیت گروه آموزشی: حال و آینده

در این قسمت به نتیجه‌گیری در خصوص کیفیت گروه با اتکاء به نتایج حاصل شده و رسالت و اهداف گروه پرداخته می‌شود. بنابراین در اینجا راجع به اینکه وضعیت موجود گروه (کیفیت گروه) در چه سطحی از مطلوبیت قرار دارد (به عنوان مثال: مطلوب، نسبتاً مطلوب یا نامطلوب)، قضاوت و برنامه آینده گروه جهت حفظ، بهبود و ارتقاء کیفیت گروه ارائه می‌شود. به عبارت دیگر قوت‌ها، ضعفها، فرصتها و تهدیدهای گروه و فعالیتهای آینده (برنامه استراتژیک گروه برای تحول و حذف/ کاهش فاصله میان وضعیت موجود و مطلوب) برای ایجاد تحول، نوع فعالیتهای، مسئول پیگیری و مدت زمان انجام فعالیتهای به صورت جامع و عملیاتی ارائه می‌شود.

نکته: در این قسمت لازم است که به صورت صریح و روشن با اتکاء بر نتایج ارزیابی درونی، قوت‌ها، ضعفها، فرصتها و تهدیدهای پیش‌روی گروه مشخص و ارائه شوند؛ تا بتوان به برنامه‌ریزی برای بهبود وضعیت گروه و تدوین آن اقدام نمود.

راهنمای تنظیم:

- فهرست منابع

- پیوست‌ها

فهرست منابع

پیوست‌ها

- بخش پایانی گزارش شامل:

می‌باشد؛

• فهرست منابع:

چنانچه برای تنظیم گزارش ارزیابی درونی از منابع خاصی استفاده شده بهتر است در این قسمت منابع استفاده شده (فارسی / انگلیسی)، ذکر شوند.

• پیوستها:

مجموعه موردنظر که بایستی پیوست گزارش اصلی و یا تحت عنوان گزارش شماره (۲) به صورت جداگانه صحافی شود شامل:

۱- مجموعه عوامل، ملاک‌ها و نشانگرهای مورد استفاده در ارزیابی درونی گروه آموزشی

۲- نتایج تجزیه و تحلیل عوامل، ملاک‌ها و نشانگرها براساس میانگین پرسش‌ها / میانگین میانگین‌ها

۳- ابزارهای مورد استفاده

- الف) پرسشنامه اعضای هیأت علمی
 - ب) پرسشنامه یا فرم مصاحبه مدیر گروه
 - ج) پرسشنامه دانشجویان
 - د) پرسشنامه دانش‌آموختگان
 - هـ) پرسشنامه مسئولین دانش‌آموختگان
 - و) پرسشنامه کمیته ارزیابی درونی
 - ز) چک لیست‌های امکانات و تجهیزات
 - ح) پرسشنامه یا ابزارهای تصریح رسالت و اهداف گروه
- ۴- معیارهای قضاوت در خصوص نشانگرها
- ۵- صورت جلسات کمیته ارزیابی درونی گروه
 - ۶- سایر مستندات پشتیبان